

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

انواع جمله در زبان عربی
درس پنجم عربی پایه دهم تجربی و ریاضی

تهیه و تنظیم : فرشته بیگی سرگروه عربی متوسطه دوم شهرستان دره شهر استان ایلام

هر جمله از تعدادی کلمه تشکیل می شود.

انواع کلمه:

- **اسم**: کلمات دارای **ال** ، **تنوین** ، **ة** و همچنین ضمائر ، اسم های اشاره و اسم اشخاص و اسم های استفهام و مصادر اسم محسوب می شوند.
- **فعل**: کلماتی که بر انجام و کار یا وقوع حالتی در زمان گذشته ، حال و آینده دلالت دارند ، فعل محسوب می شوند.
- **حرف**: کلماتی که دارای معنی مستقل نیستند مثل : **فی** ، **إلی** ، **علی...**

در زبان عربی دو نوع جمله وجود دارد:

- 1- جمله فعلیه : جمله ای که با فعل شروع می شود.
- 2- جمله اسمیه : جمله ای که با اسم شروع می شود.

ذَهَبَ التَّلْمِیْذُ. ← جمله فعلیه

التَّلْمِیْذُ ذَهَبَ. ← جمله اسمیه

هُوَ صَادِقٌ. ← جمله اسمیه

یَكْتُبُ الطَّالِبُ رِسَالَةً. ← جمله فعلیه

جمله فعلیه از فعل و فاعل و معمولاً مفعول تشکیل می شود.

- ذَهَبَ التِّلْمِیْذُ. جمله فعلیه، ذَهَبَ فعل و التِّلْمِیْذُ فاعل.
 - یَبْتَسِمُ الْمُعَلِّمُ. جمله فعلیه، یَبْتَسِمُ فعل و الْمُعَلِّمُ فاعل
 - سَوْفَ یَجِیْسُ الطَّالِبُ. جمله فعلیه، سَوْفَ یَجِیْسُ فعل و الطَّالِبُ فاعل
 - کَتَبَ الطَّالِبُ رِسَالَةً. جمله فعلیه، کَتَبَ فعل و الطَّالِبُ فاعل و رِسَالَةً مفعول.
 - خَلَقَ اللهُ الْإِنْسَانَ. جمله فعلیه، خَلَقَ فعل و اللهُ فاعل و الْإِنْسَانَ مفعول
- ***در زبان عربی فاعل بعد از فعل قرار می گیرد.*****

تعریف اجزای جمله فعلیه:

فعل کلمه ای است که بر انجام کاری یا داشتن حالتی در گذشته ،حال یا آینده دلالت دارد.

مثل: یکتبُ در جمله یکتبُ التلمیذُ رسالةً.

فاعل انجام دهنده کار یا دارنده حالت است.

التلمیذُ که عمل نوشتن را انجام داده است فاعل است.

مفعول اسمی است که در زبان عربی معمولاً پس از فاعل می آید و کار بر آن انجام می شود.

رسالةً در این جمله مفعول است.

جمله اسمیه از دو بخش مبتدا و خبر تشکیل می شود.

- التلمیذُ ذَهَبَ. ← جمله اسمیه ، التلمیذ مبتدا و ذهب خبر
 - المعلمُ فاضِلٌ. ← جمله اسمیه ، المعلم مبتدا و فاضلٌ خبر
 - هذا کتابٌ. ← جمله اسمیه ، هذا مبتدا و کتابٌ خبر
 - إحترامُ الأمِّ واجبٌ. ← جمله اسمیه ، إحترام مبتدا و واجبٌ خبر
 - فاطمةٌ مؤمنةٌ. ← جمله اسمیه ، فاطمةٌ مبتدا و مؤمنةٌ خبر
- ***مبتدا و خبر از نظر مذکر و مؤنث بودن باهم مطابقت دارند.*****